

Trafikverket Ärendemottagningen
Investerings
Box 810
781 28 Borlänge

Datum: 2025-04-23
SMHI Dnr: 2025/940/5.4.1
Er referens: TÄHS-2024-000588

investeringsprojekt@trafikverket.se

Yttrande över Samråd om nytt vändspår i Älvängen, Ale kommun, Västra Götalands län

SMHI har tagit del av rubricerat samråd och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområden meteorologi (inklusive luftmiljö), hydrologi (enbart ytvatten) och klimatanpassning.

Hydrologi

I underlaget beskrivs att majoriteten av utredningsområdet skulle hamna under vatten vid ett 100-årsflöde i Göta älv enligt den översvämningskartering som utförts av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). I MSB:s rapport "Översvämningskartering utmed Göta älv och Nordre älv" (Rapport nr 8 2013-11-22) anges dock att "flöden i Göta älv har beräknats med flödesscenarier som bestämts utifrån gällande vattenrättsliga bestämmelser, historisk praxis när bestämmelserna frångåtts och för den tekniska kapaciteten vid dammanläggningen i Vargön. Dessa flödesscenarier har valts eftersom systemet Vänern-Göta älv inte passar att beskriva med frekvensanalys av vattenföringsserier från stationsnätet som normalt används för att beräkna ett flöde med t ex 100 års återkomsttid (100-årsflödet)." SMHI noterar att flödesscenariot motsvarande 1030 m³/s (maximal tappningsmängd enligt gällande vattendom) redovisas i underlaget som att det motsvarar ett 100-årsflöde. SMHI anser att översvämningsrisken bör tas i beaktande eftersom planerat vändspår utgör viktig infrastruktur.

SMHI ser att vald lokalisering har en betydande risk för översvämnings och konsekvenserna av denna bör redovisas tydligt i kommande utredningar.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

I kommande MKB förutsätter SMHI att åtgärder för att motverka översvämning av utredningsområdet beskrivs. I kommande skede bör översvämningsskarteringens kvalitet i det område som är aktuellt säkerställas.

Anpassning till ett förändrat klimat

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till framtida klimat. Exempelvis förväntas lufttemperaturen att stiga, risken för skyfall öka och flödena i våra vattendrag förändras med ändrade nederbördsförhållanden och snötillgångar.

Ofta redovisas framtidsscenario, som beskriver klimatförändringen, i form av medelvärden. Viktigt är att tänka på att variationer finns inom och mellan åren och att extrema väderhändelser fortsatt är relevanta att ha med i planeringen. Redan idag har sannolikheten för värmeböljor, såväl på land som i hav, kraftig nederbörd och torka ökat. Även intensiteten i många extremväder har ökat, till följd av klimatförändringen.

Vid bedömning av framtida effekter av klimatförändring, riskvärdering och planering av anpassningsåtgärder bör det framtida klimatet analyseras utifrån flera olika utsläppsscenarioer och flera möjliga utfall utifrån dessa bör beaktas.

Det bör vara ett minimum att beakta effekterna av ett förändrat klimat under ett objekts förväntade livslängd.

SMHI hänvisar till klimatscenariotjänsten:

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/fordjupade-klimatscenarier>

För historiska och framtida skyfall hänvisas till denna länk:

<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/skyfall-och-hagel/statistik-for-extrema-korttidsregn---skyfall>

Ytterligare information om klimatanpassning finns på:

www.smhi.se/klimat/klimatanpassa-samhallet/klimatanpassning

SMHI ser fram emot de, i underlaget nämnda, klimatkalkyler som ska göras i kommande MKB som även inkluderar förslag på hur projektets påverkan på klimatet kan minska.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Maria Norman, Elinor Orell och AnnaKarin Unger.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda